

Motion till riksdagen

1986/87:Jo520

Birgitta Hambræus m. fl. (c)

Förbud mot bestrålning av livsmedel

Det finns ingen lag som förbjuder konservering av livsmedel med joniserande strålning i Sverige. Enligt livsmedelslagen får livsmedel inte behandlas med joniserande strålning utan tillstånd från livsmedelsverket. Något tillstånd har inte givits, men skulle alltså kunna ges utan att lagen sattes ur spel.

Import av bestrålade livsmedel är tillåten och förekommer. Särskilt storköks-förpackningar har uppmärksammats. I Holland är det vanligt att bestråla mat. Ett skämt parti räkor, som stoppades i Helsingborg, omdestinerades till en bestrålningsfabrik i Holland. Därefter sändes samma parti tillbaka igen, och släpptes denna gång igenom in till Sverige. De bakterier som kontrolleras vid införseln hade dödats av bestrålningen men räkorna var lika ruttna för det. I Japan bestrålas potatis. Bangladesh, Chile och Holland tillåter bestrålning av fisk och fiskprodukter. Internationella livsmedelsbolag försöker få tillstånd att behandla wienerkorv och fisk i Österrike med joniserande strålning. Bolagen har lyckats påverka WHO, FAO och IAEA, så att dessa rekommenderar en viss nivå av strålkonservering. Metoden är emellertid dyr och man räknar med att möta köpmotstånd så framgångarna har hittills varit blygsamma.

Det finns många skäl att arbeta för att stoppa denna konserveringsmetod och vad jag kan se inga acceptabla skäl för den:

1. All användning av kärnenergi medför så stora risker i de olika produktionsleden att den bör upphöra. Sammankopplingen med atomvapen är obestridlig. Det ständiga läckaget av radioaktiva ämnen är en belastning på miljön.

2. Det är väsentligt för konsumenten att det går att avgöra om ett livsmedel är färskt och friskt eller ej. Strålkonservering innebär en förfälskning. Nyttiga ämnen kan förstöras och skadliga växa till.

3. Det går inte att bevisa att livsmedeln inte skadats av bestrålningen så att de är olämpliga som föda. Naturvetenskapen står inför en revolution och en ny världsbild börjar komplettera den nu förhäskande. Vetenskapen har inte kunnat förklara vad som skiljer levande materia från död materia. När vi avlägsnar oss alltmer från naturgivna produkter riskerar vi att försvåra förutsättningarna för livet.

Det finns ingen anledning att dröja med beslut om förbud mot strålkonservering av livsmedel. Förbud bör också införas för import av strålbehandlade livsmedel. Det har visat sig svårt att få fram tekniska analysmetoder som kan kontrollera om joniserande strålning använts. Men vi kan inte vänta på att

man skall forska fram en sådan metod. I Europa är det köparens marknad. Vi kan ställa krav. Importörerna bör skaffa sig en sådan kännedom om sina leverantörer att de kan garantera att inte otillåtna processer använts. Det är effektivare att lita till människors ansvar och försäkring än att forska fram tekniska kontrollmetoder.

Mot. 1986/87
Jo520

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till lag om förbud mot behandling av livsmedel med joniserande strålning samt förbud mot import av sådana livsmedel, i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 27 januari 1987

Birgitta Hambraeus (c)

Kersti Johansson (c)

Lennart Brunander (c)

Pär Granstedt (c)